

ÜLESTÕUSMISAJA II PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Ap5 ,12-16)

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Neil päevil sündis rahva seas apostlite käe läbi palju tunnustähti ja imetegusid. Ja apostlid olid kõik ühel meelel koos Saalomoni sammaskäigus. Keegi ei julgenud küll nendega avalikult ühte hoida, kuid rahvas pidas neist väga lugu. Aga nende hulka, kes uskusid Issandasse, tuli juurde hulgaliselt mehi ja naisi. Kandsid ju inimesed haigeid voodite ja kanderaamidega tänavatele selleks, et kui Peetrus mööda läheb, langeks kasvõi tema varigi mõnede peale nende seast. Rahvast tuli Jeruusalemma ka ümberkaudsetest linnadest, ja nad töid enestega haigeid ja kurjadest vaimudest vaevatuid, kes said kõik terveks. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps118, 1.4. 13-14. 22-24 R:1a)

R: Tänage Issandat, sest Tema on hea.

Tänage Issandat, sest Tema on hea ning Tema heldus kestab igavesti. Õelgu need, kes kardavad Issandat: Tema heldus kestab igavesti.

R:

Mind löödi ja tõugati, et ma kukuksin, kuid Issand hoidis mind langemast. Õelgu need, kes kardavad Issandat: Tema heldus kestab igavesti.

R:

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid, on nurgakiviks saanud. See on päev, mille Issand on teinud, rõõmustagem ja hõisakem selle üle.

R:

(Teine lugemine Ilm1 ,9-11a. 12-13.17-19)

Lugemine püha apostel Johannese ilmutuse raamatust:

Mina, Johannes, teie vend ja kaasosaline ahistuses, samuti teie kuningriigis ja vankumatus usalduses Issanda vastu, olin Jumala Sõna ja Jeesuse tunnistuse pärast saarel, mida hüütakse Patmoseks. Ja Issanda päeval ma olin Vaimust haaratud ja kuulsin oma selja taga vägevat häält, otsekui pasunahäält, mis ütles: "Mida sa näed, see kirjuta raamatusse ja saada seitsmele Aasia kogudusele". Aga mina pöördusin ümber, et näha, kelle hääl see minuga räägib. Ja ma nägin seitset kuldset lambijalga ja lambijalgade keskel kedagi, kes oli Inimese Poja sarnane. Tal oli seljas pikk kuub, mis oli võetatud kuldvööga, ja kui ma teda nägin, langesin ma nagu surnu tema jalge ette. Aga tema pani oma parema käe minu peale ning ütles: "Ära karda, mina olen esimene ja viimne; mina olen elus, sest vaata, ma olin surnud, aga nüüd ma elan igavesest ajast igavesti. Ja minu käes on surma ja surmavalla võtmed. Kirjuta üles, mida sa oled näinud, mis nüüd on ja mis hakkab sündima pärast seda." See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 20,29)

Halleluuja. Sina usud mind sellepärast, et sa oled mind näinud. Õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad. Halleluuja

(Evangeelium Jh20 ,19-31)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Nädala esimese päeva õhtul, kui jüngrid olid riivistatud ukse taga, hirmust juutide ees, tuli Jeesus ja seisis nende seas ning ütles: "Rahu olgu teiega." Ja kui ta seda oli öelnud, näitas ta neile oma käsi ja külge. Jüngrid said Issandat nähes väga rõõmsaks. Jeesus aga ütles taas: "Rahu olgu teiega. Nii nagu minu Isa on mind läkitanud, nõnda läikitan ka mina teid." Ja kui ta seda oli öelnud, hingas ta nende peale ja ütles: "Võtke vastu püha Vaim! Kellele teie patud andeks annate, neile on need andeks antud; kellele te patud kinnitate, neile on need kinnitatud."

Aga Toomas, üks kaheteistkümnest, keda hüüti Kaksikuks, ei olnud nende hulgas kui Jeesus (esimest korda nende juurde) tuli. Ning jüngrid ütlesid temale: "Me nägime Issandat." Aga tema ütles neile: "Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemele ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu".

Kaheksa päeva pärast, kui jüngrid olid taas toas ja Toomas oli ühes nendega, tuli Jeesus, olgugi et üks oli riivis, seisis nende keskel ja ütles: "Rahu olgu teiega!" Seejärel ütles ta Toomasele: "Pane oma sõrm siia ja vaata minu käsi; siruta oma oma käsi siia ja pane see minu külje sisse ning ära ole uskumatu, vaid usklik!" Toomas vastas ning ütles talle: "Minu Issand ja minu Jumal!" Aga Jeesus ütles talle: "Et sa mind oled näinud, siis usud sa; õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad".

Ja Jeesus tegi veel teistsuguseidki tunnustähti oma jüngrite ees, mida ei ole kirjutatud sellesse raamatusse. Aga need siin on kirjutatud, et te usuksite, et Jeesus on Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elutema nimes.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Ja nüüd me loeme kõik koos apostelliku usutunnistuse... Aga ei, armsad õed ja vennad, usutunnistus ei kuulu ju üldse siia! Missa alguses on ju hoopis patutunnistus!

Kuid kas see olekski viimaks nii vale? Kas pole usutunnistus vähemalt osaliseltki patutunnistus, sest kes poleks selles vähemalt korrangi kahelnud, et kuidas Jeesus ikka neitsist sündida sai, või kolmandal päeval surnuist üles tõusis.

Nii, et kui me loeme usutunnistuse sõnu, siis puutume kokku paljude uskumatute tõdedega, mida me päriselt ei mõista, mida me ei näe ega saa käega katsuda. Kuid need tõed annavad meile lootust pääseda siit kaduvast maailmast Jumala juurde, kes on meile kinkinud igatsuse leida kord rahu oma Looja juures.

Sõnad ainuüksi ei ole siiski veenvad, ja meie ei saa nagu Toomas oma sõrme Jeesuse haavadesse panna. Meie peame oleme need, kes ei näe, aga ikka usuvad - loodetavasti õndsuseks...

Me loeme nüüd tõesti patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, aastaid tagasi kutsuti mind kord ühe saksa perekonna juurde külla: kaks põlvkonda, vanemad ja nende juba keskikka jõudmas lapsed. Ma ei mäleta, kuidas jutt selleni läks, aga mingil hetkel tõi pereisa kapist välja oma vanad albumid ja hakkas pilte näitama. Esimesel leheküljel tema ise noorena, teise ilmasõja aegse Wehrmachi vorm seljas, seismas kusagil keset Venemaa steppi. Kui jutt maailmasõja radadel jätkus, siis ta ütles: "Seda meest," - ta mõtles Hitlerit -, "seda meest ma vihkan kõigest südamest! Ta röövis minu elust 10 kõige paremat aastat. Ma olen palju kannatanud ja ma suudan ka palju taluda, kuid kui keegi minu lastest otsustaks natsiks hakata, siis lööksin ta silmaga pilgutamata oma käega maha!"

Pilkudekeel järeltuleva põlvkonna silmades andis mõista, et neil polnud isa sõnades vähimatki kahtlust. Nad teadsid, et kui isa hakkab rääkima oma natsiminekust, siis muutub ta ettearvamatuks. See oli tegelikult paras tunnetesegadik, mis tollest vanast mehest hoovas. Ühelt poolt oli seal raevukat viha ja samas sügavat kahetsust ning omamoodi imestavat uskumatuski - kuidas sain mina, mina ise, olla nii loll, et niisugusesse hullumeelsusse uskuda...

Ma olen näinud palju inimesi, kes selles sõjas on võidelnud, kuid nii tugevat emotsiooni kui sellel mehel... mitte kellelgi teisel. Miks? Sest see vaene mees oli natside ideoloogiasse ilmselt tõepoolest kõigest hingest uskunud, ja sellepärast ei suutnud ta endale andeks anda.

Kui ma loen tänast evangeeliumi, kõlavad kahtleva Toomase sõnad minu kõrvus selle vana mehe häälega, samasuguse kibedusega hääles: "Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemesse ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu." Kuidas oli suutnud tema, kes ta oli on muidu nii realistlik ja maalähedane, jääda uskuma, et Jeesus oligi see oodatud Messias, kes pidi tooma oma rahvale lunastuse. Kõik oli jäänud ju vanaviisi, midagi polnud muutunud, roomlased valitsesid edasi ja rikkad rõhusid vaeseid, ainult et Jeesus oli nüüd lihtsalt surnud... Nii nägi Toomas seda olukorda justkui lootusetuse prillide läbi.

Teised jüngrid olid pärast Jeesuse ristilöömist pigem sõnatud - nad olid juba oma õpetaja eluajal tülitsevad selle üle, kes tema järglaseks saab, kes neist on kõige esimene, ja isegi selle üle, kes istub taevariigis Messia paremale käele. Toomas käitus teistmoodi, tema liikus otsejoones nagu raske kaubarong, mille veduri juht oli liiga hilja märganud, et rong läheneb täiskiirusel ummiktee lõpule.

On üldse huvitav küsimus, millesse Toomas uskus. Ta oli ju üks Jeesuse jüngritest, kes oli käinud koos temaga, näinud suurt osa tema imedest, ja ikkagi ei mahtunud talle pähe, et Jeesus võiks oma lubaduse täita ja surnuist ülest tõusta. Teisalt uskus Toomas Jeesusesse tõepoolest, võibolla isegi rohkem kui teised jüngrid - ilma reservatsioonideta, kõigest südamest, ilma et tal oleks olnud plaan B-d ehk varuväljapääsu selleks puhuks, kui midagi peaks viltu minema. Seda paanilisem ja kaebavam oli nüüd tema pettumus, mis väljendas suutmatust endale andestada, sest kõik näis olevat läinud teistmoodi kui tema oli nii jäägitult uskunud.

Selles kontekstis kõlavad Jeesuse sõnad Toomasele: "Ära ole uskmatu, vaid usklik!" omamoodi kummaliselt. Nagu selgub, oli Toomas just oma usu pärast uskmatu, see tähendab: ta oli aus realist, ta oli sügavalt veendunud, et risti löödud ja surnud inimest ei ole võimalik taas ellu äratada, aga see tema usk sai nüüd arvatud uskmatuseks.

Uskmatus väljendubki sageli just paindumatuses. Toomas oli järginud Kristust justkui superstaari, tema valgusest pimestatuna, ja Toomase erinevus minu tuttavast mehest, kes vihkas Hitlerit, avaldus vaid õnneliku juhuse läbi, et ta oli sattunud just Jumala Poja kaaskonda. Kuid sisuliselt oli ta ära teeninud manitsuse - sama silmitult oleks ta võinud järgida ka mistahes diktaatorit.

Jeesuse ülestõusmine oli kahtlemata tema elumissiooni krooniks, kuid tema õpetust oleks olnud mõttekas järgida ka siis, kui Lunastaja lahkumine siit ilmast ei oleks olnud nii draamatiline. Toomas keskendus paraku liigselt Jeesuse surmale ja unustas need õpetused, mis ta oma elu ja eeskujuga oli maailmale ette näidanud.

Armsad õed ja vennad, tänase evangeeliumi põhisõnum on selles, et inimese usk peab arenema kogu tema elu jooksul, kuni viimase hingetõmbeni. Me võime lastena uskuda jõuluvana, kes meile kingitusi toob, või lihavõttejänest, kes muneb rohu sisse värvilisi mune; kuid nii nagu laps tahab suureks saada, peab meilgi olema julgust omaks võtta, et meie usk areneb koos meiega. Lapsepõlves õpitud tõesid näeb täiskasvanu hoopis teisiti - lapsemeelsete, süütute unistustega seovad meid võibolla alatiseks armsad mälestused ja nostalgia, kuid täiskasvanud inimene ei

tohiks juhinduda ainult minevikust. Elukogemuse suurenedes tuleb anda oma usule uus, küpsem sisu, mis suudab hõlmata ka kõike selle maailma keerulisust ja kurjust, mida ta on ajapikku tundma õppinud. Eluõhtule lähenedes lisandub meie usule aga veel uus mõõde, kui me hakkame valmistuma taaskohtumiseks oma Loojaga.

Piibli tõlgendajad on tihti mõistnud Toomase kahtlused hukka, ja seadnud ta näidiseks inimesest, kelle usk on nõrk. Ma ei saa sellega päris nõus olla: kahtlemine ei ole alati halb, ega nõrga usu tunnus - kahtlemine ei tulene alati sellest, et uskuja peaks oma Jumalat ebausaldusväärseks. Pigem võib kahtleja vahel aduda hoopis seda, et inimene ei saa alati usaldada iseennast, sest tema ettekujutus Jumalast ja tema tahtest on väga piiratud ja sageli ekslik. See on Toomase hoiatava eeskuju mõte meie kõikide jaoks. Aamen.